

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยในอดีตรัฐจะเป็นผู้จัดการด้านการศึกษา จนกระทั่งรัฐบาลได้เริ่มมีการวางระบบพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นมาใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ และได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่รัฐต้องจัดบริการทางด้านการศึกษาให้กับประชาชนให้ทั่วถึงมากขึ้น รัฐจึงเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วม ในการจัดบริการทางด้านการศึกษา เพื่อให้สามารถจัดบริการ การศึกษาตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นรัฐบาลได้มีการประกาศใช้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 และรัฐบาลได้ขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปเป็น 7 ปี และได้ มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น จนถึงปัจจุบัน เอกชนมีส่วนร่วมบุกเบิก การศึกษาในระบบ และมีบทบาทในการจัดการศึกษาควบคู่กับรัฐมาโดยตลอด แม้ในช่วงแรกจะ มุ่งเผยแพร่ศาสนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งต่อมาได้มีบุคคลทั่วไปสนใจลงทุนและดำเนินการในเชิงธุรกิจ การศึกษา โดยให้บริการการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา การศึกษาเอกชนจึงมี บทบาทสำคัญหลายประการ เช่น บทบาทในการจัดการศึกษาในส่วนที่รัฐจัดไม่ได้ บทบาทในการ จัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง บทบาทในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชน ได้มีสถานศึกษาใกล้บ้านเป็นผู้นำ ในการนำ วิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพ รวมทั้งการศึกษาเอกชนยังร่วมสนับสนุนการศึกษาของรัฐในการ พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ เท่าเทียมกับนานาชาติอารยประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน, 2551, 1 - 2)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้ จัดโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วย วัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) ผู้จัดกิจกรรมเป็นเอกชน หรือบุคคล หรือคณะบุคคล ในกรณีที่เป็นข้าราชการหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการในฐานะของภาคเอกชน ผู้จัดกิจกรรมดังกล่าว มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ ผู้จัดการ เจ้าของ หรือผู้รับใบอนุญาต 2) ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา สิ่งก่อสร้างที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ และเงินทุน จะต้องมาจากภาคเอกชนเป็นหลัก 3) วัตถุประสงค์ เป็นการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม เฉพาะเหล่า มิได้จัดให้กับบุคคลทั่วไป 4) ผู้เรียนโดยปกติผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางสังคมและ

เศรษฐกิจ ในระดับเดียวกัน ในการนี้หากมีจำนวนผู้เรียนรวมกันทุกผลัดมากกว่า 7 คนขึ้นไป สถานที่นั้นจะได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษาเอกชน ตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน และได้กำหนดเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้ 1) จัดทำรายละเอียดหลักสูตรของโรงเรียนหรือที่โรงเรียนใช้ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของชุมชนและสังคม 2) กิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์มีความเหมาะสมกับความต้องการ/ความสนใจของนักเรียนและสภาพความแตกต่างของบุคคล 3) จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ 4) การวัดประเมินผลที่เอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอน 5) ดำเนินตามเป้าหมายหลักอื่นๆ ที่โรงเรียนต้องการเน้น โดยเฉพาะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2551, 3-5)

อย่างไรก็ดีการจัดการศึกษาเอกชนต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 - 2559 ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานภาครัฐ ส่วนท้องถิ่น ประชาชน ภาคเอกชน ให้เข้าไปมีส่วนร่วม นำความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่สะสมนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์หาวิธีแก้ปัญหาในชีวิตจริง การส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ การบริหารโรงเรียนเอกชนเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถทางปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และทักษะในการประกอบอาชีพ การจัดการศึกษาไม่เพียงแต่ผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะรวมถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย เป็นผู้มีสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือป้องกันแก้ไขมลภาวะ และเพื่อให้การจัดการศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (บุญรัตน์ วงศ์ใหญ่, 2556, เว็บไซต์)

ปัจจุบันสถานศึกษาเอกชนอยู่ในสถานะที่ต้องดิ้นรน แข่งขันกับโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนเอกชนด้วยกันเอง และโรงเรียนรัฐบาล ทำให้โรงเรียนเอกชนต้องเปลี่ยนแปลงจากนโยบายเดิมมาเป็นการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา (สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2556, เว็บไซต์) ซึ่งกลยุทธ์การจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าการวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน มีการศึกษาสถานะแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ชัยญลักษณ์ เหล่าจันทร์, 2551, หน้า 2)

สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ให้กับผู้บริหารโดยยึดหลักวิชาการ เน้นการมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารต้องทำกลยุทธ์ให้ สอดคล้องกับสถานศึกษาของตน มีการวิเคราะห์ SWOT หรือสภาพขององค์กร เพื่อเอาข้อมูลต่าง ๆ ให้คณะทำงานได้ร่วมกันวิเคราะห์ว่าจะเดินไปทางใด แล้วดำเนินการตามแนวทางนั้น การดำเนินการ จะมีเอกสารทางวิชาการเป็นแนวทางในการปฏิบัติแบบคร่าว ๆ ให้ผู้บริหารปฏิบัติตาม แต่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินการกำหนดกลยุทธ์มีการข้ามขั้นตอน ไม่ครบตามกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ และยังไม่มีการดำเนินงานกำหนดกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาของการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหลายประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาเอกชนยังไม่มีแนวปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์ที่ตรงตามหลักวิชาการ 2) สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในหลายด้าน เช่น การเมืองการปกครองของประเทศ ทำให้การปฏิบัติตามกลยุทธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด 3) ผู้บริหารยังขาดความรู้เชิงวิชาการในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาเอกชน 4) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาเอกชน และบุคลากรในสถานศึกษามักจะเปลี่ยนแปลง โดยลาออก หรือรับเข้าใหม่อยู่เสมอจึงทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง และ 5) สารสนเทศที่จะใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาเอกชนขาดความเป็นปัจจุบัน ไม่ทราบแหล่งข้อมูล หรือได้ข้อมูลล่าช้า เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา (สุนันท์ เกิดวิชัย, 2557, สัมภาษณ์) และ (บุษบา พันธุ์ฤทธิ์, 2557, สัมภาษณ์) ผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้สถานศึกษาเอกชนมีแนวปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์ที่ตรงตามหลักวิชาการ สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

การกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าการวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน มีการศึกษาสภาวะ

แวดล้อมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยการวิเคราะห์

สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นสร้างแนวทางการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ขึ้นการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) ขึ้นการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกสำหรับสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.1 ขึ้นสร้างแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ การสังเคราะห์ และบูรณาการจากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ และตรวจสอบความตรงตามแนวคิดและทฤษฎีนั้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติคือ มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน

2.2 ขึ้นการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง โดยประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ มีคุณสมบัติด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงานทางการศึกษา หรือสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน

2.3 ขึ้นการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 33 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

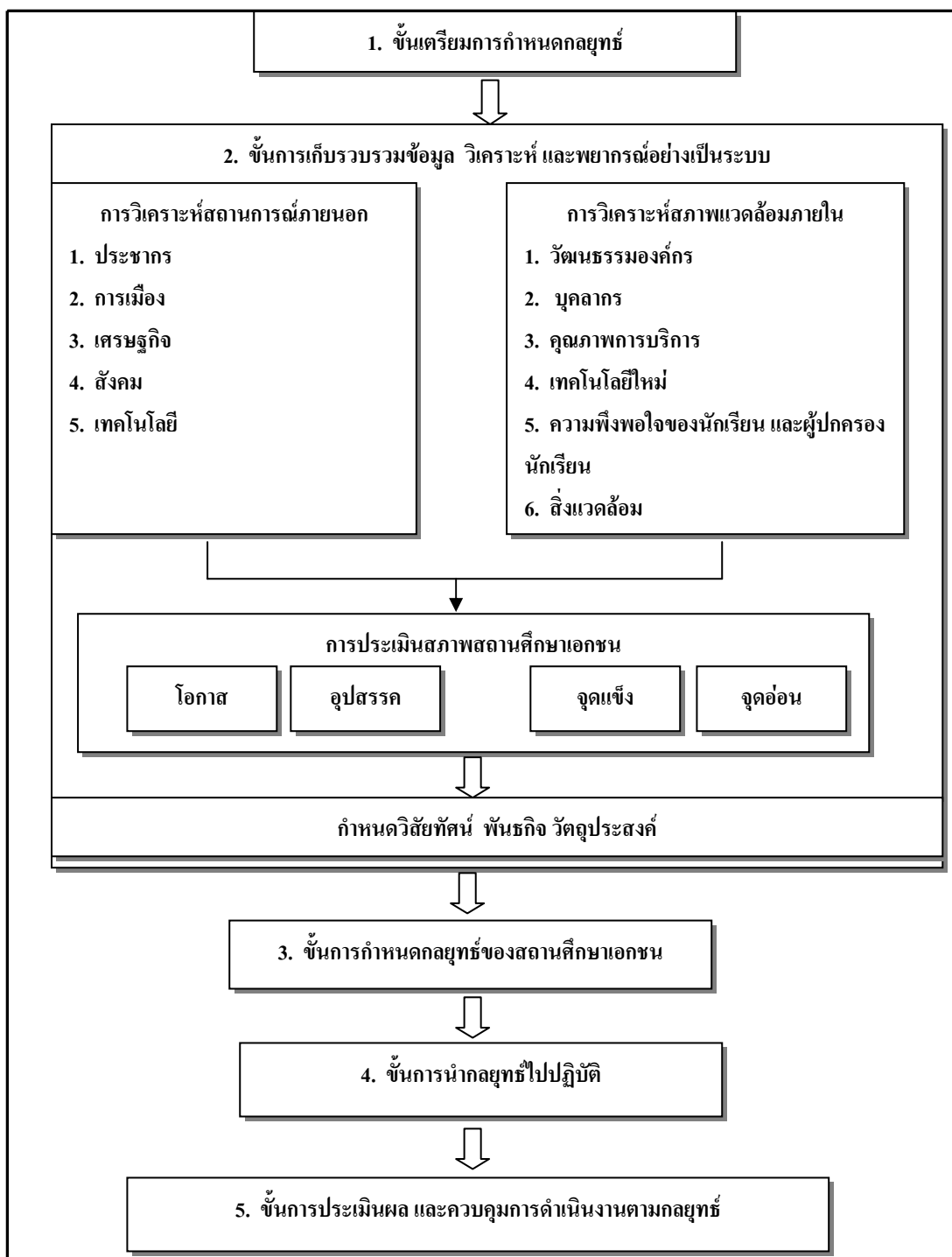
3.1 แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2 ความเหมาะสมของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3 ความเป็นไปได้ของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับ
สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีของนักวิชาการ
ดังนี้ สมยศ นาวิการ (2548, หน้า 7) เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2549, หน้า 47 - 56) วีเลน และ ฮันเจอร์
(Wheelen and Hunger, 2006, p.8) และ เดนิส (Denis, 1998, website) แล้วนำมาตั้งเคราะห์ และ
บูรณาการ สามารถสรุปเป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ 5 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ หมายถึง ความคิด แผนงาน และแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์กร เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน

กลยุทธ์การจัดการศึกษา หมายถึง ความคิด แผนงาน และแผนปฏิบัติการในการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเอกชน หมายถึง ความคิด แผนงาน และแผนปฏิบัติการในการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน

แนวทางการกำหนดกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชน หมายถึง กระบวนการกำหนดกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนรูปแบบการกำหนดแผนกลยุทธ์มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการกำหนดกลยุทธ์ ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และพยากรณ์อย่างเป็นระบบ ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา ขั้นตอนนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ ขั้นตอนประเมินผล และควบคุมการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

ขั้นตอนเตรียมการกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นการศึกษาหาเหตุผลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อค้นหาศักยภาพของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และพยากรณ์อย่างเป็นระบบ หมายถึง ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และพยากรณ์ข้อมูลของสถานศึกษาเอกชนที่เตรียมไว้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนย่อย ๆ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน การประเมินสภาพสถานศึกษาเอกชน การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ และการกำหนดวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป เป็นปัจจัยภายนอกระดับกว้างและมีผลกระทบโดยอ้อมต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ การวิเคราะห์ประชากร คือ การวิเคราะห์จำนวนนักเรียนที่จะรับเข้าเรียนในอนาคต การวิเคราะห์การเมือง คือ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร นโยบายรัฐบาล ระเบียบต่าง ๆ รวมถึงปัญหาทางการเมือง การวิเคราะห์เศรษฐกิจ คือ รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สภาพเศรษฐกิจ

โดยรวมของประเทศ การวิเคราะห์สังคม คือชนบธรรมเนียม แนวโน้มสังคม การสื่อสาร และการคมนาคม และการวิเคราะห์เทคโนโลยี ได้แก่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอกชน เป็นองค์ประกอบที่สถานศึกษาเอกชนมีอยู่หรือเป็นอยู่ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ได้แก่ การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กร เช่น โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาเอกชน การวิเคราะห์บุคลากร เช่น จำนวนบุคลากร คุณภาพของบุคลากร การวิเคราะห์คุณภาพบริการ เช่น ความน่าเชื่อถือของครู ความพร้อมในการสอนของครู ความสามารถในการสอนของครู การเข้าถึงจิตใจนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์เทคโนโลยีใหม่ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศที่จะจัดหามาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน งบประมาณที่เตรียมไว้สำหรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ คุณภาพของเทคโนโลยี การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน และการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษในอากาศที่จะเกิดขึ้น สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป มลพิษทางเสียงที่เกิดขึ้นจากการจราจรที่ในอนาคตอาจจะเพิ่มมากขึ้น จำนวนต้นไม้ที่จะปลูกเพิ่ม

การประเมินสภาพสถานศึกษาเอกชน หมายถึง การนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกมากำหนดเป็นภาพของสถานศึกษาเอกชนในปัจจุบันว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินการจัดการศึกษาเอกชนอย่างไร การประเมินภาพอนาคตของสถานะแวดล้อมในอีก 10 ปีข้างหน้าว่าจะมีผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชนอย่างไร การวิเคราะห์และทบทวน ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาเอกชนที่มีความสอดคล้องกับบริบท และสถานะแวดล้อมอนาคตอย่างไร และการจัดเรียงลำดับความสำคัญของภารกิจที่ได้พิจารณาพร้อมกันแล้ว เพื่อแสดงให้เห็นงานหลักด้านต่าง ๆ

การกำหนดวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดสภาพด้านการพัฒนาที่สถานศึกษาเอกชนต้องการจะเป็นในอนาคต ตามระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่ การวิเคราะห์ทบทวนภารกิจหลัก อำนาจหน้าที่ในปัจจุบันของสถานศึกษาเอกชนที่คาดหวังในอนาคต การจัดกลุ่มภารกิจหลักของสถานศึกษาเอกชน การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ และความสัมพันธ์รูปแบบโครงสร้างของสถานศึกษาเอกชน การกำหนดสถานภาพในอนาคตของสถานศึกษาเอกชนที่ต้องการ และระบุความคาดหวังในอนาคตให้ชัดเจน แล้วเขียนเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเอกชน

การกำหนดพันธกิจ หมายถึง การกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ที่สถานศึกษาเอกชนต้องทำในลักษณะอนาคต หรือตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ การนำวิสัยทัศน์ที่กำหนดแล้วให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ และการระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการนั้นเชื่อมโยงกับเป้าหมายหรือความ

คาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์แล้วกำหนดเป็นข้อผูกพันในเชิงสร้างแรงจูงใจ

กำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง ขอบข่ายของผลสัมฤทธิ์หลักที่สถานศึกษาเอกชนต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อประชาชน สังคม หรือประเทศชาติในอนาคต ได้แก่ การศึกษาผลิตหลัก และตัวชี้วัดที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ดำเนินการ ประกอบกับทบทวน วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษาเอกชน การกำหนดเป้าหมายผลิตหลักให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของต้นสังกัดโดยพิจารณาควบคู่ไปกับข้อมูลพื้นฐานทั้ง ปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่าย และการกำหนดเป้าหมายผลิตหลักในแต่ละปี เป็นระยะเวลา 10 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง กลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอกชน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาเอกชน (โอกาส อุปสรรค) แล้วนำมาวิเคราะห์หาตำแหน่ง (Position analysis) และกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ในลำดับถัดไป

ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาเอกชนอย่างชัดเจน การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจน และครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาเอกชน การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์เชิงรุกของสถานศึกษาเอกชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมระดมความคิดในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามกลยุทธ์เชิงรุกของสถานศึกษาเอกชนที่กำหนดไว้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ขั้นการประเมินผล และควบคุมการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาเอกชน หมายถึง กระบวนการใช้ในการวัดผลของกิจการ โดยการวัดผล ในแต่ละช่วงเวลาระหว่างที่มีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์ การกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ การสร้างเครื่องมือและกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน การติดตามประเมินกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามปฏิทินที่กำหนด การรายงานผลให้ครู ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนทราบ และ การปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ของสถานศึกษาเอกชนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ความเหมาะสมของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประมาณค่าความสอดคล้องระหว่างแนวทางการกำหนดกลยุทธ์กับวัตถุประสงค์ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความเป็นไปได้ของแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในการประมาณค่าขอบเขตที่จะสามารถนำมาเป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้ภายใต้ศักยภาพความพร้อมทางด้าน กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการทางการศึกษาที่สถานศึกษามีอยู่ ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สถานศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ในที่นี้ หมายถึง สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน สามารถนำแนวทางการกำหนดกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาเอกชน ไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เพื่อความได้เปรียบเทียบทางการแข่งขันกับโรงเรียนเอกชนด้วยกัน หรือ โรงเรียนรัฐบาล
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน สามารถเข้าใจการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน ทำให้ผู้บริหารสามารถนำการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานได้
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน สามารถนำกลยุทธ์มาปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์สำคัญ โดยสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาได้ และสามารถนำกลยุทธ์มาใช้ได้อย่างเหมาะสม
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถนำแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนไปเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด